

CSUKÁS ISTVÁN ISMÉT MESÉLT NEKÜNK

TELE VAN A FEJE TERVEKKEL, MERT – AHOGY Ő MONDTA – AZ ÍRÓ MUNKAHELYE A FEJÉBEN VAN. BÁRHOL JÁR, MÉG HA ÜL VAGY FEKSZIK IS, SŐT, HA ALSZIK, A MŰHELYÉBEN MINDIG DOLGOZNAK. CSUKÁS ISTVÁN SZERINT AZ ALKOTÁSNAK AZ A LEGÖRÖMTELIBB RÉSZE, AMIKOR AZ EMBER MÉG CSAK ÁLMODOZIK ÉS TERVEZGET. A NEMZET MŰVÉSZEVEL BESZÉLGETTÜNK.

MIKOR DÖNTÖTT ÚGY, HOGY A GYEREKEK SZÓRAKOZTATÁSÁNAK FOG ÉLNI?

Fiatal költőként kezdtem, de a kortársaimhoz hasonlóan elég vacakul éltem, mindannyian nyomorogtunk, de a fiatal költőt nem is a pénz érdekli. *Kormos István* csábított el a gyerekirodalom irányába. Az Ifjúsági kiadónál dolgozott, ő mondta, hogy „Tessék írni a gyerekeknek.” Közöltem, hogy nem tudok, de szerencsére ő nem hagyta annyiban, és megíratta velem az első mesémet. Ő mondta azt is, hogy ne versekkel indítsak az írók között, mert Weöres Sándor után nem érdemes Magyarországon verseket írni. Rávettem a prózairásra, ezzel egy csodálatos birodalomba vezetett el, a magyar gyerekirodalomba. Máig hálás vagyok neki.

elátkozott fagyaltos karaktere, de még nem volt neve. Viszont eszembe jutott, hogy Kisújszálláson, ahol gyerekként laktam, élt egy fagyaltos, még vásároltam is tőle, és úgy hívták, hogy Bagaméri. Nekem már csak a verset kellett hozzá kitalálnom, hogy „Megjött Bagaméri, a fagyaltját maga méri.”

AMIKOR KITALÁL EGY TÖRTÉNETET, ELŐRE ELTERVEZI, HOGY AZ BÁBJÁTÉKKÉNT ESETLEG RAJZFILMKÉNT ÁLLJA MAJD MEG A HELYÉT?

A meséim nagy részét először könyvben írtam meg, egy-két kivétel van csak, amikor megrendelésre dolgoztam, és eleve megjelölték a műfajt. Például Süssünél kértem arra, hogy egy bábfilmhez írjak forgatókönyvet. Mindez mégsem mindegy, mert a legnagyobb szabadságot a papír adja, hiszen az végtelen türelmű, és az alkotó bármit írhat rá. A többinél végig kell gondolni, hogy mi az, ami megvalósítható. Semmi baj, mert az író addig tud ravaszkodni, amíg így is teljes lehet a történet. Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy majdnem minden művemről készült egy változat, mesekönyvből film, filmből mesekönyv. Ez azért jó, mert a gyerekek végigkövethetik a történeteket bizonyos műfajokon át, így hódíthatják meg az egész elképzelt világot.

HOGYAN SZÜLETNEK MEG A MESÉK?

Fejben kitalálok mindent, történeteket fabrikálok, figurákat gyűjtök. Mikor ezek megvannak, leülök megírni. Nagyon fontosnak tartom a szereplők neveit. Mikor az első ifjúsági regényemet írtam, a *Keménykalap és krumpliorrt*, már ki volt találva az

IGAZ, HOGY MÉG MINDIG ÍRÓGÉPPEL DOLGOZIK?

Igen, az én eszközeim ilyen értelemben maradiak. Látom a számítógépet, de ha én azt elkezdem használni, akkor nem dolgozom, hanem játszok rajta. Először golyóstollal írok, de még így is gyorsabban

gondolkozom, minthogy mindent papírra tudnék vetni. Utána legépelem írógéppel, belejavítok, sőt ha egyedül vagyok, hangosan olvasok, hogy megnézzem, a színész majd hogyan tudja elmondani a szöveget.

SZOKOTT MESÉKET OLVASNI? MELYIK A KEDVENCE?

Persze, 7 éves korom óta olvasok. Az én gyerekkoromban még nem volt túl sok gyerekkönyv, viszont minden háznál volt egy Biblia, és egy Petőfi Sándor összes költeménye. Petőfi verseit úgy olvastam, mintha mesék lennének. Nagyon nagy hatással volt rám, tőle kaptam az első nagy irodalmi élményemet. Arra is rájöttem, hogy ő azon a nyelven írt, amit az emberek az udvarukon beszélnek. Apám kovács volt, mindig nagyon sokan összegyűltek nálunk, mi gyerekek pedig hallgatóztunk körülöttük, és észrevettem, hogy ugyanazokat a szavakat használják, mint Petőfi.

EDDIGI ÉLETÉBEN MIT TART A KARRIERJE CSÚSPONTJÁNAK?

Nagyon sok sikert értem el, ennek két fajtáját szoktam emlegetni, az egyik a hivatalos díjak. A másik pedig legalább ennyire fontos, amit úgy hívok, hogy a „szeretet aranyérmei”. Ilyen például Budapesten a Pom Pom játszótér, Balatonszárszón a Csukás Színház, vagy Kisújszálláson a két szobor, melyek Bagamérit és Pom Pomot formálják meg. Ezek nem hivatalos díjak, hanem a gyerekek, olvasók szavazati alapján kaptam meg őket. Ezekről egy kicsit halhatatlan lesz az ember, az pedig, hogy én még életem során élvezhetem ezeket, csodálatos érzés. Amikor írok, a gyerekek végtelen képzeletével kell versenybe szállni, ami elég nagy kihívás, és bizony ekkor az ember edzésben tartja a saját kis képzeletét is.

(Bogdán Noémi)